

КИЇВСЬКИЙ СТОЛИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА

ЗАТВЕРДЖЕНО

Рішення Вченої ради Університету
від 21 березня 2024 року (протокол № 2),
введене в дію наказом від 21.03.2024 №254

ПОЛОЖЕННЯ

**про підготовку здобувачів вищої освіти ступеня
доктора філософії та наукового ступеня доктора наук
у Київському столичному університеті імені Бориса Грінченка**

I. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. Положення про підготовку здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та наукового ступеня доктора наук у Київському столичному університеті імені Бориса Грінченка (далі – Положення) розроблено відповідно до Законів України «Про освіту», «Про вищу освіту», Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у закладах вищої освіти (наукових установах), затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 23.03.2016 №261 (у редакції постанови Кабінету Міністрів України від 19.05.2023 №502), Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12.01.2022 №44 (зі змінами), Порядку присудження та позбавлення наукового ступеня доктора наук, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 17.11.2021 №1197 (зі змінами), Положення про спеціалізовану вчену раду з присудження наукового ступеня доктора наук, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 13.12.2021 №1359, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 13.01.2022 за №28/37364, Статуту Київського столичного університету імені Бориса Грінченка (далі – Університет), а також інших чинних нормативно-правових актів і визначає механізм підготовки здобувачів вищої освіти на третьому (освітньо-науковому) рівні з метою здобуття ступеня доктора філософії та здобувачів наукового ступеня доктора наук (далі – здобувачі).

1.2. Провадження освітньої діяльності на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти здійснюється Університетом на підставі отриманої ліцензії. До загального ліцензованого обсягу зараховуються особи, які здобувають ступінь вищої освіти доктора філософії поза аспірантурою.

1.3. Університет здійснює підготовку здобувачів наукового ступеня доктора наук у докторантурі без отримання ліцензії.

Докторантура з відповідної наукової спеціальності за галуззю науки відкривається за рішенням Вченої ради Університету, що затверджується наказом ректора Університету, за умов наявності трьох штатних працівників – докторів наук, які мають наукову кваліфікацію, що відповідає цій науковій спеціальності.

Наукова кваліфікація особи, що відповідає науковій спеціальності, з якої відкрито докторантуру, визначається за такими критеріями:

наявність у особи:

– документа про присудження ступеня доктора наук з відповідної галузі науки та/або наукової спеціальності або присвоєння вченого звання професора за відповідною кафедрою (науковою спеціальністю);

– наукових публікацій з відповідної наукової спеціальності, серед яких не менше трьох публікацій за останні п'ять років, проіндексованих у базах даних Web of Science Core Collection та/або Scopus. До однієї публікації, проіндексованої у базах даних Web of Science Core Collection та/або Scopus,

прирівнюється дві публікації за останні три роки у виданнях, що включені до категорії «Б» Переліку наукових фахових видань України, або одна одноосібна монографія (дві колективні монографії) з наявністю трьох рецензентів і рекомендацією вченої ради закладу, виданих за останні п'ять років;

участь особи у:

– підготовці наукових кадрів, що підтверджується виданим здобувачеві документом про присудження відповідного наукового ступеня;

– атестації наукових кадрів як опонента (офіційного опонента) або члена відповідної спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради), або члена експертної ради з питань атестації наукових кадрів.

1.4. Підготовка здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії в Університеті здійснюється:

– в аспірантурі Університету за очною (денною) або заочною формою здобуття вищої освіти;

– поза аспірантурою в Університеті.

1.5. Підготовка здобувачів наукового ступеня доктора наук в Університеті здійснюється:

– в докторантурі Університету за очною (денною) формою підготовки;

– шляхом самостійної підготовки їхніх наукових досягнень до захисту.

1.6. Підготовка осіб в аспірантурі та докторантурі Університету здійснюється:

– за рахунок видатків місцевого бюджету (регіональне замовлення);

– за рахунок коштів фізичних (юридичних) осіб (на умовах контракту, зокрема за кошти грантів, отриманих Університетом на проведення наукових досліджень, за якими передбачається підготовка здобувачів.

1.7. Підготовка здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії за регіональним замовленням здійснюється виключно в аспірантурі за очною (денною) формою здобуття освіти.

Регіональне замовлення на підготовку здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії в аспірантурі за спеціальностями розподіляється на конкурсній основі.

Регіональне замовлення на підготовку здобувача наукового ступеня доктора наук у докторантурі за науковими спеціальностями розподіляється на конкурсній основі між закладами вищої освіти та науковими установами, в яких діють спеціалізовані вчені ради з присудження наукового ступеня доктора наук із відповідних наукових спеціальностей.

Інформація про розподіл регіонального замовлення оприлюднюється відповідно до законодавства.

1.8. Кількість здобувачів, підготовка яких здійснюється за кошти місцевого бюджету (регіональне замовлення), визначається відповідно до договору між Університетом та Київською міською державною адміністрацією.

1.9. Кількість здобувачів, підготовка яких здійснюється поза регіональним замовленням, визначається Вченою радою Університету з урахуванням ліцензійного обсягу, зазначеного в ліцензії Університету, за якою він провадить освітню діяльність на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти, та

можливостей забезпечення кваліфікованого наукового керівництва й задоволення освітніх потреб аспірантів за відповідною спеціальністю.

1.10. Для врегулювання відносин між здобувачем та Університетом укладається договір за формою, затвердженою Кабінетом Міністрів України.

1.11. Науково-методичне забезпечення та організацію діяльності аспірантури і докторантури здійснюють вчені ради факультетів та Університету.

Забезпечує діяльність аспірантури та докторантури, а також координує діяльність факультетів і кафедр, які здійснюють підготовку здобувачів, Докторська школа Університету.

1.12. Нормативний строк підготовки доктора філософії в аспірантурі незалежно від форми здобуття освіти становить чотири роки, а підготовки доктора наук у докторантурі – два роки.

II. ПРОЦЕДУРА ТА УМОВИ ВСТУПУ ДО АСПІРАНТУРИ І ДОКТОРАНТУРИ

2.1. Вступ до аспірантури та докторантури Університету здійснюється на конкурсній основі відповідно до Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у закладах вищої освіти (наукових установах), затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 23.03.2016 №261 (у редакції постанови Кабінету Міністрів України від 19.05.2023 №502), Умов (Порядку) прийому на навчання до закладів вищої освіти, затверджених Міністерством освіти і науки України (далі – МОН України), та Правил прийому до Університету, затверджених Вченою радою Університету.

Наведення у Правилах прийому до Університету переліку акредитованих та неакредитованих освітньо-наукових програм є обов'язковим. Атестація здобувача ступеня доктора філософії можлива лише за акредитованою освітньо-науковою програмою.

Прийом на навчання іноземців та осіб без громадянства проводиться лише на акредитовані освітньо-наукові програми.

2.2. Для участі у проходженні вступних випробувань особа подає всі необхідні для вступу документи згідно з Правилами прийому до Університету у строки, визначені ними.

2.3. Особа, яка подає для вступу до Університету для підготовки в аспірантурі диплом, що є еквівалентним диплому магістра і виданий іноземним закладом вищої освіти, проходить вступні випробування нарівні з іншими особами. Визнання диплома, виданого іноземним закладом вищої освіти, здійснюється відповідно до законодавства протягом чотирьох місяців після зарахування вступника.

2.4. Прийом на навчання для здобуття ступеня доктора філософії здійснюється за результатами вступних випробувань, які складаються з:

– вступного іспиту зі спеціальності (в обсязі програми рівня вищої освіти магістра з відповідної спеціальності);

– вступного іспиту з іноземної мови (англійської, німецької або французької) в обсязі, який відповідає рівню B2 Загальноєвропейських рекомендацій з мовної освіти). Вступник, який підтвердив свій рівень знання, зокрема англійської мови, дійсним сертифікатом тестів TOEFL або International English Language Testing System, або сертифікатом Cambridge English Language Assessment, звільняється від складання вступного іспиту з іноземної мови. Під час визначення результатів конкурсу зазначені сертифікати прирівнюються до результатів вступного випробування з іноземної мови з найвищим балом;

– інших форм вступних випробувань (іспити, співбесіди, презентації дослідницьких пропозицій чи досягнень).

Вступні випробування для осіб з особливими освітніми потребами проводяться з урахуванням особливих освітніх потреб, зазначених у заяві вступника, та рекомендацій медико-соціальної експертизи.

Вага бала з кожного вступного випробування під час підрахування результатів конкурсу визначається у Правилах прийому до Університету.

Відповідно до Правил прийому на навчання до Університету особам, які вступають до Університету для підготовки в аспірантурі зі спеціальності, віднесеної до іншої галузі знань (спеціальності), ніж та, яка зазначена в їх дипломі магістра (спеціаліста), можуть бути призначені додаткові вступні випробування.

Результати вступних випробувань до Університету для підготовки в аспірантурі дійсні для вступу до Університету протягом одного календарного року.

2.5. Вступні випробування до Університету для підготовки в аспірантурі проводяться предметними комісіями, склад яких формується та затверджується у порядку, визначеному Університетом.

За результатами проведення вступних випробувань до Університету для підготовки в аспірантурі приймальна комісія приймає рішення щодо кожного вступника за процедурою, визначеною Правилами прийому до Університету.

Наказ ректора Університету про зарахування до Університету для підготовки в аспірантурі, прийнятий на підставі рішення приймальної комісії, оприлюднюється на офіційному вебсайті Університету. Відповідна інформація вноситься до Єдиної державної електронної бази з питань освіти (далі – ЄДЕБО).

2.6. Прийом до Університету для підготовки в докторантурі здійснюється з урахуванням наукових, науково-технічних досягнень за обраною науковою спеціальністю відповідно до встановлених вимог, якими визначаються, зокрема, порядок, перелік і строки подання документів для вступу до Університету для підготовки в докторантурі.

Підготовка в докторантурі здійснюється за науковими спеціальностями за галузями науки відповідно до переліку, затвердженого МОН України. Дисертація (наукова доповідь) повинна відповідати паспорту наукової спеціальності.

2.7. Особа, яка здобуває науковий ступінь доктора наук, вступає до

Університету для підготовки в докторантурі з метою завершення роботи над науковими дослідженнями та оформлення їх результатів та/або для підготовки наукових публікацій до захисту.

2.8. Для підготовки в докторантурі до Університету вступають особи, які мають ступінь доктора філософії (науковий ступінь кандидата наук), наукові досягнення, що потребують завершення або оформлення у вигляді дисертації (наукової доповіді), та не менше половини наукових публікацій за темою дисертації (наукової доповіді) від кількості, визначеної МОН України, що відповідають вимогам, встановленим МОН України, в наукових періодичних виданнях за відповідним напрямом досліджень.

2.9. Перелік документів, що подаються для вступу до Університету з метою підготовки в докторантурі, включає розгорнуту пропозицію, в якій міститься план дослідницької роботи та/або інформація про обсяг наукової роботи, необхідної для підготовки наукових досягнень до захисту, та копії наукових публікацій за темою дисертації (наукової доповіді). Якщо громадянин України здобув науковий ступінь в іноземному закладі вищої освіти, додатково подається копія свідоцтва про визнання документа про науковий ступінь.

Документи вступника передаються для розгляду на кафедру, яка протягом місяця з дати реєстрації заяви розглядає подані вступником документи, заслуховує його наукову доповідь та за результатами обговорення визначає шляхом голосування можливість зарахування вступника до Університету для підготовки в докторантурі та подає висновок на розгляд Вченої ради Університету після обговорення на засіданні вченої ради факультету. У разі позитивного висновку відповідна кафедра надає пропозицію щодо призначення наукового консультанта з числа науково-педагогічних або наукових працівників, які мають трудові відносини з Університетом, науковий ступінь доктора наук та необхідну наукову кваліфікацію, яка підтверджується відповідно до п. 1.3 цього Положення.

Якщо вступник є іноземцем, Університет проводить процедуру визнання наукового ступеня, здобутого ним у його або іншій державі, протягом двох місяців після зарахування до Університету для підготовки в докторантурі.

2.10. Вчена рада Університету на черговому засіданні розглядає висновки кафедр щодо кожного вступника, затверджує тему дисертації, приймає рішення про його зарахування до Університету для підготовки в докторантурі та призначає докторанту наукового консультанта.

Тема дисертації на здобуття наукового ступеня доктора наук затверджується Вченою радою Університету за клопотанням кафедри та вченої ради факультету.

Для затвердження теми дисертації здобувач наукового ступеня доктора наук подає на кафедру обґрунтування теми дисертації (за встановленою формою) не пізніше ніж за чотири місяці до початку прийому документів для вступу до докторантури, яке розглядають члени кафедри – компетентні вчені за тематикою дослідження здобувача наукового ступеня доктора наук. За потреби можуть залучатися працівники інших підрозділів Університету. За результатами виступу здобувача наукового ступеня доктора наук з

обґрунтуванням теми дисертації, її обговорення на засіданні кафедри, ухвалюється відповідне рішення (відхилити, доопрацювати, клопотатися про затвердження в уточненій редакції, клопотатися про затвердження тощо). Витяг із протоколу засідання кафедри (обов'язково зазначається шифр і найменування наукової спеціальності, прізвище, ім'я, по батькові доктора наук, який є науковим, науково-педагогічним працівником Університету та надає згоду бути науковим консультантом вступника до докторантури у разі його зарахування, науковий ступінь, вчене звання, посада) і текст обґрунтування теми дисертації з підписами здобувача наукового ступеня доктора наук і наукового консультанта подаються на розгляд вченою радою факультету. Секретар вченої ради факультету, за погодженням голови вченої ради факультету, призначає двох експертів – компетентних вчених за тематикою дослідження здобувача наукового ступеня доктора наук із числа членів вченої ради факультету та/або наукових, науково-педагогічних працівників факультету, Університету. На черговому засіданні вченої ради факультету після презентації здобувача наукового ступеня доктора наук своєї наукової теми, встановлюється її відповідність науковій спеціальності, актуальність досліджуваної теми, коректність визначення об'єкта, предмета, мети, завдань, відповідність наукового апарату, наукових джерел обраній темі, логічність змісту і структури дисертації, її практична та теоретична значущість тощо.

За умови схвалення теми дисертації на вченій раді факультету завідувач аспірантури, докторантури у встановлений термін подає до Вченої ради Університету витяг із протоколу засідання вченої ради факультету і текст обґрунтування. Учений секретар Університету, за погодженням голови Вченої ради Університету, призначає експертів – докторів наук, компетентних вчених за тематикою дослідження здобувача наукового ступеня доктора наук із числа членів Вченої ради Університету. У разі позитивного висновку експертів примірник обґрунтування, засвідчений підписами здобувача, наукового консультанта, експертів, передається ученому секретарю Університету. Розгляд питання відбувається на черговому засіданні Вченої ради Університету за присутності здобувача.

На здійснення наукового консультування роботою над дисертацією одного докторанта науковому консультанту щороку відводиться навантаження у межах норм часу наукової роботи, встановлених Університетом для науково-педагогічних працівників (у межах основного навантаження – для наукових працівників).

У разі потреби тема дисертації може бути уточнена та в новій редакції затверджена Вченою радою Університету після обговорення кафедрою та вченою радою факультету.

ІІІ. ПІДГОТОВКА ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ СТУПЕНЯ ДОКТОРА ФІЛОСОФІЇ В АСПІРАНТУРІ

3.1. Аспіранту протягом місяця з дати наказу ректора Університету про зарахування призначається науковий керівник із числа науково-педагогічних

або наукових працівників Університету, які мають науковий ступінь та відповідну наукову кваліфікацію, як правило, доктор наук (за поданням відповідної кафедри та рішенням вченої ради факультету) або, за рішенням Вченої ради Університету (за поданнями кафедри і вченої ради факультету), як виняток, – доктор філософії (кандидат наук).

Вчений, який є доктором наук, може здійснювати одночасне наукове консультування (керівництво) не більше п'яти здобувачів, у тому числі не більше трьох здобувачів наукового ступеня доктора наук.

Вчений, який є доктором філософії (кандидатом наук), може здійснювати одночасне наукове керівництво не більше трьох здобувачів ступеня доктора філософії.

Науковий керівник здійснює наукове керівництво за науковою роботою аспіранта над дисертацією, проведенням його власного наукового дослідження, надає консультації щодо змісту і методології наукових досліджень аспіранта, контролює виконання індивідуального плану наукової роботи і відповідає перед вченими радами факультету та Університету за належне і своєчасне виконання обов'язків наукового керівника.

На здійснення наукового керівництва роботою над дисертацією одного здобувача ступеня доктора філософії науковому керівникові щороку відводиться навантаження в межах норм часу наукової роботи, встановлених Університетом для науково-педагогічних працівників (у межах основного навантаження – для наукових працівників).

Рішенням Вченої ради Університету аспіранту може бути призначено два наукових керівники з відповідним розподілом навантаження та обов'язків між ними або змінено наукового керівника.

3.2. Із метою забезпечення ефективної підготовки здобувача Університет змінює наукового керівника, зокрема в разі: припинення ним трудової діяльності на науково-педагогічних або наукових посадах; неспроможності виконувати свої повноваження за станом здоров'я або його смерті; невиконання своїх обов'язків, визначених п. 3.1; відмови надавати висновок за результатами наукового керівництва; прийняття в установленому порядку рішення про позбавлення права участі в підготовці та/або атестації наукових кадрів; притягнення до академічної відповідальності за порушення академічної доброчесності відповідно до законодавства; спільного бажання наукового керівника і здобувача; в інших випадках, передбачених законодавством.

Рішення про зміну наукового керівника приймає вчена рада факультету на підставі письмової заяви здобувача та/або наукового керівника і рішення кафедри з обґрунтуванням причин. У разі виникнення конфліктної ситуації між здобувачем і його науковим керівником письмову заяву здобувача та/або наукового керівника, з огляду на характер конфлікту, може розглядати Комісія з етики Університету або Комісія з питань академічної доброчесності факультету / Університету, чи комісія, до складу якої можуть входити гарант освітньо-наукової програми, завідувач кафедри, декан факультету, завідувач аспірантури, докторантури, проректор з наукової роботи.

3.3. Освітньо-наукова програма, за якою здійснюється підготовка здобувачів

ступеня доктора філософії, складається з освітньої та наукової складових.

Освітня складова освітньо-наукової програми спрямована на досягнення 8 рівня Національної рамки кваліфікацій та повинна містити інформацію про перелік та обсяг освітніх компонентів у кредитах ЄКТС (30–60 кредитів ЄКТС), їх послідовність, форми організації освітнього процесу, види та обсяг навчальних занять, графік освітнього процесу, форми поточного і підсумкового контролю.

Освітньо-наукова програма є основою для формування аспірантом індивідуального навчального плану та індивідуального плану наукової роботи, які погоджуються з науковим керівником та затверджуються вченою радою факультету протягом двох місяців з дня зарахування особи до Університету для підготовки в аспірантурі.

Індивідуальний навчальний план повинен містити перелік дисциплін за вибором аспіранта в обсязі, що становить не менш як 25 відсотків кількості кредитів освітньої компоненти ЄКТС.

Аспірант протягом першого року навчання здійснює вибір дисциплін відповідно до освітньо-наукової програми. Свій вибір аспірант підтверджує заявою.

Аспіранти мають право вибирати навчальні дисципліни, що пропонуються для інших рівнів вищої освіти і які пов'язані з тематикою дисертації, за погодженням зі своїм науковим керівником та деканом факультету.

Аспірант може змінювати свій індивідуальний навчальний план за погодженням зі своїм науковим керівником.

Рішення про внесення змін до індивідуального навчального плану аспіранта ухвалює вчена рада факультету, як правило, в канікулярний період, на підставі письмової заяви здобувача за погодженням зі своїм науковим керівником і рішення кафедри з обґрунтуванням причин. Затверджені зміни фіксуються в індивідуальному навчальному плані аспіранта.

Вивчення аспірантами освітніх компонентів може здійснюватися на базі Університету, а також у рамках реалізації права на академічну мобільність – на базі інших закладів.

Невиконання індивідуального навчального плану, зокрема порушення строків його виконання без поважних причин, передбачених законодавством, порушення умов договору або академічної доброчесності є підставою для ухвалення вченою радою факультету рішення про відрахування аспіранта.

Наукова складова освітньо-наукової програми є її невід'ємною частиною, що реалізується у вигляді індивідуального плану наукової роботи аспіранта та передбачає проведення власного наукового дослідження під керівництвом одного або двох наукових керівників та оформлення його результатів у вигляді дисертації відповідно до вимог згідно з законодавством.

Аспіранти проводять наукові дослідження згідно з індивідуальним планом наукової роботи, який є обов'язковим до виконання здобувачем і використовується для оцінювання успішності запланованої наукової роботи.

Невиконання індивідуального плану наукової роботи або порушення

строків виконання індивідуального плану наукової роботи без поважних причин, передбачених законодавством, може бути підставою для ухвалення вченою радою факультету рішення про відрахування аспіранта.

Протягом строку навчання в аспірантурі аспірант повинен виконати освітню і наукову складові освітньо-наукової програми, зокрема здобути теоретичні знання, уміння, навички та інші компетентності, достатні для продукування нових ідей, розв'язання комплексних проблем у галузі професійної та/або дослідницько-інноваційної діяльності, оволодіти методологією наукової та педагогічної діяльності, а також провести власне наукове дослідження, результати якого мають наукову новизну, теоретичне та/або практичне значення, опублікувати наукові публікації за темою дисертації, підготувати дисертацію та пройти процедуру атестації разовою спеціалізованою вченою радою на підставі публічного захисту наукових досягнень у формі дисертації.

Для оприлюднення результатів наукової діяльності здобувачам ступеня доктора філософії надається можливість створювати профіль на Вікі-порталі Університету.

3.4. Протягом двох місяців з дня зарахування здобувача для підготовки в аспірантурі Університету тема дисертації затверджується Вченою радою Університету за клопотанням кафедри та вченої ради факультету. У разі потреби тема дисертації може бути уточнена та затверджена в новій редакції Вченою радою Університету після обговорення на засіданнях кафедри та вченої ради факультету.

Для затвердження теми здобувач ступеня доктора філософії після консультації та погодження з науковим керівником (керівниками) подає на кафедру обґрунтування теми дисертації (за встановленою формою), яке розглядають члени кафедри – компетентні вчені за тематикою дослідження здобувача ступеня доктора філософії. За потреби можуть залучатися працівники інших підрозділів Університету. За результатами виступу здобувача ступеня доктора філософії з обґрунтуванням теми дисертації, її обговорення на засіданні кафедри, ухвалюється відповідне рішення (відхилити, доопрацювати, клопотатися про затвердження в уточненій редакції, клопотатися про затвердження тощо). Витяг із протоколу засідання кафедри (обов'язково зазначається шифр і назва галузі знань, код і найменування спеціальності, прізвище, ім'я, по батькові наукового керівника (керівників), його науковий ступінь, вчене звання, посада) і текст обґрунтування теми дисертації з підписами здобувача ступеня доктора філософії і наукового керівника (керівників) подаються на розгляд вченою радою факультету. Секретар вченої ради факультету, за погодженням голови вченої ради факультету, призначає експерта (компетентного вченого за тематикою дослідження здобувача ступеня доктора філософії) з числа членів вченої ради факультету, який на черговому її засіданні доповідає про відповідність теми дисертації спеціальності, актуальність досліджуваної теми, коректність визначення об'єкта, предмета, мети, завдань, відповідність наукового апарату, наукових джерел обраній темі, про логічність змісту і структури дисертації, її практичної та теоретичної

значущості тощо.

За умови затвердження теми дисертації на вченій раді факультету здобувач у встановлений термін подає до Вченої ради Університету витяг із протоколу засідання вченої ради факультету і текст обґрунтування. Учений секретар Університету, за погодженням голови Вченої ради Університету, призначає експерта (експертів) – компетентного(их) вченого(их) за тематикою дослідження здобувача ступеня доктора філософії з числа членів Вченої ради Університету. У разі позитивного висновку експерта (експертів), примірник обґрунтування, засвідчений підписами здобувача, наукового керівника (керівників), експерта (експертів) передається ученому секретарю Університету. Розгляд питання відбувається на черговому засіданні Вченої ради Університету.

3.5. Університет може прийняти рішення про визнання набутих аспірантом в іншому закладі компетентностей, здобутих результатів навчання, кредитів ЄКТС, передбачених освітньо-науковою програмою, та визначити академічну різницю (у разі потреби).

Вчена рада факультету на підставі рішення кафедри (у засіданні бере участь науковий керівник аспіранта) має право прийняти рішення про визнання набутих аспірантом в інших закладах вищої освіти (наукових установах), як українських, так і закордонних, компетентностей з однієї чи декількох навчальних дисциплін (зарахувати кредити ECTS), здобуття яких передбачено освітньо-науковою програмою аспірантури. З цією метою аспірант подає завідувачу аспірантури, докторантури заяву разом із сертифікатом чи іншим документом, що підтверджує факт і результати навчання. Курси зараховуються за умови їх відповідності спеціальності, наявності необхідних обсягів, у порівнянні з обсягами дисциплін/змістових модулів, які аспірант має опанувати під час навчання за освітньо-науковою програмою.

У межах навчального плану освітньо-наукової програми аспірантури можуть зараховуватися кредити і визнаватися результати навчання, які він отримав у неформальній освіті, у т. ч. під час навчання на відкритих онлайн-курсах від Prometheus, Coursera, edX, EdEra та ін., на підставі відповідного сертифіката або іншого документа. Рішення про зарахування кредитів і результатів навчання приймається кафедрою (у засіданні бере участь науковий керівник аспіранта) та вченою радою відповідного факультету. З цією метою аспірант подає завідувачу аспірантури, докторантури заяву разом із сертифікатом чи іншим документом, що підтверджує факт і результати навчання. Курси зараховуються за умови їх відповідності спеціальності, наявності необхідних обсягів, у порівнянні з обсягами дисциплін/змістових модулів, які аспірант має опанувати під час навчання за відповідною освітньо-науковою програмою.

3.6. Аспіранти можуть бути переведені до іншого закладу, в тому числі якщо Університет не має акредитованої освітньо-наукової програми зі спеціальності здобувача, або в межах Університету:

– на навчання за державним або регіональним замовленням, якщо вони навчаються в Університеті за рахунок коштів фізичних (юридичних) осіб;

– на навчання за контрактом за рахунок коштів фізичних (юридичних) осіб, якщо вони навчаються в Університеті за державним або регіональним замовленням;

– на підготовку за акредитованою освітньо-науковою програмою з іншої спеціальності, що є реалізацією їх права обирати види, напрями і засоби наукової і науково-технічної діяльності відповідно до своїх інтересів, творчих можливостей та загальнолюдських цінностей.

Аспіранти, підготовка яких здійснювалася за рахунок коштів державного бюджету, в разі переведення до іншого закладу користуються пріоритетним правом на місця державного (регіонального) замовлення за умови наявності вакантних місць.

У разі відсутності таких місць аспіранти за їхньою згодою можуть бути переведені на навчання за рахунок коштів фізичних (юридичних) осіб.

Переведення аспірантів здійснюється в межах ліцензованого обсягу Університету.

На першому році навчання переведення аспірантів забороняється.

Переведення аспірантів з іншого закладу вищої освіти (наукової установи), незалежно від форми навчання, до Університету здійснюється за згодою керівників (реktorів) обох закладів (установ).

Для оформлення переведення аспірант подає на ім'я керівника закладу вищої освіти (наукової установи), у якому навчається, заяву про переведення, та, отримавши письмове підтвердження згоди, подає цю заяву ректору Університету.

При позитивному розгляді заяви видається наказ ректора Університету про допуск аспіранта до навчання, а до закладу вищої освіти (наукової установи), у якому аспірант навчався раніше, направляється запит щодо його особової справи, яка надсилається протягом тижня на адресу Університету. Після отримання особової справи видається наказ ректора про зарахування аспіранта, та, відповідно до п. 3.1 цього Положення, призначається науковий керівник із числа співробітників Університету.

Визнання набутих аспірантом компетентностей в іншому закладі вищої освіти (наукової установи) та перезарахування кредитів при переведенні на навчання відбувається відповідно до п. 3.5 цього Положення та відповідного порядку, затвердженого в Університеті.

3.7. Якщо Університет не отримав сертифіката про акредитацію освітньо-наукової програми або в Університеті закінчився строк дії сертифіката про акредитацію такої програми, переведення здобувачів до іншого закладу, в якому відповідна освітньо-наукова програма акредитована, здійснюється відповідно до законодавства.

3.8. Стан підготовки дисертації здобувача до захисту визначається науковим керівником (або консенсусним рішенням двох керівників).

Не пізніше ніж протягом дев'яти місяців до завершення нормативного строку навчання за акредитованою освітньо-науковою програмою здобувач:

– отримує довідку про виконання освітньо-наукової програми і висновок наукового керівника (керівників) з оцінкою роботи здобувача у процесі

підготовки дисертації та виконання індивідуального плану наукової роботи та індивідуального навчального плану;

– звертається до кафедри Університету, яка виконує відповідну освітньо-наукову програму та здійснює підготовку здобувача, з письмовою заявою про отримання висновку про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації. До заяви додаються дисертація у друкованому вигляді та електронній формі, наукові публікації (або їх копії), в яких висвітлено наукові результати дисертації, довідка про виконання освітньо-наукової програми та висновок наукового керівника (керівників).

3.9. З метою надання висновку про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації не пізніше ніж через місяць із дня надходження заяви проводиться публічна презентація здобувачем наукових результатів дисертації та її обговорення на засіданні відповідної кафедри Університету, що виконує відповідну освітньо-наукову програму та здійснює підготовку здобувача. Результати обговорення та проведення презентації відображаються у висновку про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації, який підписується головою на засіданні кафедри Університету. Висновок про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації надається здобувачеві не пізніше ніж протягом двох тижнів з дня проведення презентації.

У разі отримання негативного висновку про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації здобувач може повторно звернутися до кафедри Університету не пізніше ніж протягом шести місяців до завершення нормативного строку навчання за акредитованою освітньо-науковою програмою з письмовою заявою про отримання такого висновку після доопрацювання дисертації або на поновлення в Університеті для завершення виконання відповідної освітньо-наукової програми у разі відрахування.

3.10. За наявності позитивного висновку про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації здобувач звертається до Вченої ради Університету, в якому він виконав освітньо-наукову програму, з письмовою заявою про утворення разової спеціалізованої вченої ради не пізніше ніж протягом двох тижнів з дня отримання зазначеного висновку.

Утворення разової спеціалізованої вченої ради Університету та присудження нею здобувачеві ступеня доктора філософії здійснюється відповідно до законодавства, що регулює присудження ступеня доктора філософії.

3.11. Підготовка в аспірантурі завершується отриманням диплома доктора філософії після публічного захисту дисертації в разовій спеціалізованій вченій раді.

3.12. Особа, яка була відрахована із Університету у зв'язку із завершенням навчання за відповідною освітньо-науковою програмою без захисту дисертації, може вступити до Університету повторно.

Особа, яка раніше проходила підготовку в аспірантурі за державним (регіональним) замовленням, може повторно вступити до Університету для

підготовки в аспірантурі за державним (регіональним) замовленням лише за умови відшкодування коштів, витрачених на її підготовку, відповідно до законодавства.

Здобувачі, які були відраховані з Університету до завершення навчання за відповідною освітньо-науковою програмою, можуть бути поновлені на навчання в межах ліцензованого обсягу.

Поновлення на навчання аспірантів, відрахованих з Університету або яким надано академічну відпустку, а також переведення здобувачів вищої освіти здійснюються, як правило, під час канікул.

Відрахування та поновлення аспіранта здійснюється за наявності заяви на ім'я ректора, погоджену науковим керівником, завідувачем кафедри, гарантом освітньо-наукової програми, деканом факультету, завідувачем аспірантури, докторантури Університету, головою Наукового товариства студентів, аспірантів, докторантів і молодих вчених Університету. У випадку не поновлення аспіранта після закінчення строку академічної відпустки, особа відраховується з дати закінчення відпустки.

3.13. Підставами для відрахування аспіранта є: завершення навчання за відповідною освітньою-науковою програмою; власне бажання; переведення до іншого закладу вищої освіти (наукової установи); невиконання індивідуального навчального плану та індивідуального плану наукової роботи без поважних причин; порушення умов договору, укладеного між Університетом та аспірантом, або фізичною (юридичною) особою, яка оплачує таке навчання; інші випадки відповідно до законодавства.

3.14. Здобувач ступеня доктора філософії, відрахований з Університету до завершення навчання за освітньо-науковою програмою, отримує академічну довідку, що містить інформацію про результати навчання, назви дисциплін, отримані оцінки і здобуту кількість кредитів ECTS.

IV. ПІДГОТОВКА ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ СТУПЕНЯ ДОКТОРА ФІЛОСОФІЇ ПОЗА АСПІРАНТУРОЮ

4.1. Особи, які професійно провадять наукову, науково-технічну або науково-педагогічну діяльність за основним місцем роботи в Університеті, мають право здобувати вищу освіту ступеня доктора філософії в Університеті поза аспірантурою. Підготовка таких осіб здійснюється за кошти Університету і триває чотири роки.

4.2. Для здобуття вищої освіти ступеня доктора філософії поза аспірантурою науково-педагогічний / науковий працівник Університету не пізніше ніж за місяць до початку вступної кампанії подає на відповідну кафедру Університету розгорнуту наукову пропозицію. Протягом двох тижнів з дня надходження розгорнутої пропозиції кафедра заслуховує наукову доповідь претендента на зарахування на навчання поза аспірантурою і подає висновок кафедри на розгляд вченої ради факультету.

4.3. Для здобуття вищої освіти ступеня доктора філософії поза аспірантурою науково-педагогічний / науковий працівник Університету подає завідувачу

аспірантури, докторантури Університету у встановлені Правилами прийому на навчання до аспірантури Університету строки:

- заяву на ім'я ректора про підготовку з метою здобуття ступеня вищої освіти доктора філософії поза аспірантурою;
- список опублікованих наукових праць;
- копії диплома про вищу освіту магістра (спеціаліста) та додатка до нього (якщо диплом особи, що є еквівалентним диплому магістра, виданий іноземним закладом вищої освіти, подання зазначеної заяви можливе після визнання її диплома відповідно до законодавства);
- копію паспорта;
- копію довідки про присвоєння ідентифікаційного номера;
- письмову характеристику наукової діяльності здобувача, складену доктором наук чи доктором філософії (кандидатом наук), який є штатним науково-педагогічним або науковим працівником Університету зі згодою бути науковим керівником здобувача;
- витяг із протоколу засідання кафедри;
- витяг із протоколу засідання вченої ради факультету.

4.4. Після зарахування Університетом особи на підготовку з метою здобуття ступеня вищої освіти доктора філософії поза аспірантурою відповідним наказом ректора Університету призначається науковий керівник (два наукових керівники) з числа наукових або науково-педагогічних працівників закладу з науковим ступенем згідно з вимогами п. 3.1 цього Положення. Відповідна інформація вноситься до ЄДЕБО.

4.5. Здобуття вищої освіти ступеня доктора філософії поза аспірантурою передбачає виконання відповідної освітньо-наукової програми Університету згідно із затвердженими відповідно до п. 3.3 цього Положення індивідуальним навчальним планом та індивідуальним планом наукової роботи здобувача ступеня доктора філософії поза аспірантурою та публічний захист дисертації у разовій спеціалізованій вченій раді.

Невиконання індивідуального навчального плану, зокрема порушення строків його виконання без поважних причин, передбачених законодавством, порушення умов договору або академічної доброчесності є підставою для ухвалення Вченою радою Університету рішення про відрахування здобувача ступеня доктора філософії поза аспірантурою з підготовки в Університеті.

Підставами для відрахування здобувача ступеня доктора філософії поза аспірантурою також є: завершення навчання за відповідною освітньо-науковою програмою; власне бажання; невиконання індивідуального плану наукової роботи без поважних причин; інші випадки, передбачені законом.

4.6. У разі звільнення з роботи здобувача ступеня доктора філософії поза аспірантурою Університет вживає заходів до відрахування такої особи з підготовки в Університеті. Особа може продовжити підготовку поза аспірантурою у закладі, до якого вона прийнята на посаду науково-педагогічного чи наукового працівника (за основним місцем роботи), із зарахуванням їй відповідних кредитів ЄКТС, здобутих поза аспірантурою.

4.7. Стан підготовки дисертації здобувача ступеня доктора філософії поза аспірантурою до захисту визначається науковим керівником (або консенсусним рішенням двох керівників). Отримання висновку про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації та атестація здобувача здійснюються відповідно до пп. 3.9, 3.10 цього Положення.

4.8. Підготовка здобувача ступеня доктора філософії поза аспірантурою завершується отриманням диплома доктора філософії після публічного захисту в разовій спеціалізованій вченій раді.

4.9. Підготовка осіб, прикріплених до Університету з метою здобуття вищої освіти ступеня доктора філософії поза аспірантурою, здійснюється відповідно до Розділу III цього Положення.

V. ПІДГОТОВКА ЗДОБУВАЧІВ НАУКОВОГО СТУПЕНЯ ДОКТОРА НАУК У ДОКТОРАНТУРІ

5.1. Підготовка в докторантурі передбачає завершення здобувачем власного оригінального наукового дослідження, узагальнення якого наводяться в дисертації (науковій доповіді) з отриманими науковими результатами, які забезпечують розв'язання важливої теоретичної або прикладної проблеми, мають загальнонаціональне або світове значення та оприлюднюються в наукових публікаціях відповідно до вимог, визначених МОН України.

5.2. Докторанти проводять наукові дослідження згідно з індивідуальним планом наукової роботи, в якому визначаються зміст завдань, строки їх виконання та обсяг наукових робіт.

Індивідуальний план наукової роботи погоджується докторантом з його науковим консультантом та затверджується вченою радою факультету протягом двох місяців з дня зарахування здобувача до Університету для підготовки в докторантурі.

Індивідуальний план наукової роботи є обов'язковим до виконання докторантом і використовується для оцінювання успішності та своєчасності виконання запланованої наукової роботи.

Невиконання індивідуального плану наукової роботи, зокрема порушення строків його виконання без поважних причин, порушення умов договору або порушення академічної доброчесності, є підставою для ухвалення Вченою радою Університету рішення про відрахування докторанта.

Підставами для відрахування докторанта також є: завершення підготовки за відповідною науковою програмою; власне бажання; переведення до іншого закладу вищої освіти (наукової установи); інші випадки, передбачені законом.

5.3. Підготовка в докторантурі за умови виконання індивідуального плану наукової роботи завершується наданням висновку наукового консультанта (кафедри).

Отримання висновку про наукову новизну, теоретичне і практичне значення результатів дисертації (наукової доповіді) та атестація докторанта спеціалізованою вченою радою з присудження наукового ступеня доктора наук Університету здійснюються відповідно до законодавства, що регулює

присудження наукового ступеня доктора наук.

Особа, яка раніше проходила підготовку в докторантурі за державним (регіональним) замовленням, може повторно вступити до Університету для підготовки в докторантурі за регіональним замовленням лише за умови відшкодування коштів, витрачених на її підготовку, відповідно до законодавства.

5.4. Відрахування та поновлення докторанта здійснюється за наявності заяви на ім'я ректора, погодженої науковим консультантом, завідувачем кафедри, деканом факультету, завідувачем аспірантури, докторантури Університету, головою Наукового товариства студентів, аспірантів, докторантів і молодих вчених Університету.

У випадку не поновлення докторанта після закінчення строку академічної відпустки, особа відраховується з дати закінчення відпустки.

VI. ПІДГОТОВКА ЗДОБУВАЧІВ НАУКОВОГО СТУПЕНЯ ДОКТОРА НАУК ШЛЯХОМ САМОСТІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ ЇХНІХ НАУКОВИХ ДОСЯГНЕНЬ ДО ЗАХИСТУ

6.1. Особа може здобувати науковий ступінь доктора наук шляхом самостійної підготовки своїх наукових досягнень до захисту. Така особа має право на творчу відпустку відповідно до законодавства з урахуванням наукових, науково-технічних досягнень за обраною науковою спеціальністю.

У разі самостійної підготовки наукових досягнень до захисту науковий консультант не призначається.

6.2. Здобувач, який самостійно підготував наукові досягнення до захисту у вигляді дисертації (наукової доповіді), повинен:

- мати ступінь доктора філософії (науковий ступінь кандидата наук);
- представити наукові досягнення з узагальненням проведених самостійно оригінальних досліджень відповідно до паспорта наукової спеціальності з отриманими науковими результатами, які забезпечують розв'язання важливої теоретичної або прикладної проблеми, мають загальнонаціональне або світове значення;

– мати наукові публікації за темою дисертації (наукової доповіді), зокрема статті у наукових періодичних виданнях із наряду, з якого підготовлено дисертацію (наукову доповідь), відповідно до вимог, визначених МОН України.

Затвердження теми дисертації, отримання висновку про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації (наукової доповіді) та атестація здобувача, який самостійно підготував наукові досягнення до захисту, спеціалізованою вченою радою з присудження наукового ступеня доктора наук Університету здійснюються відповідно до законодавства, що регулює присудження наукового ступеня доктора наук.

VII. ПРАВА ТА ОБОВ'ЯЗКИ ЗДОБУВАЧІВ

7.1. Здобувачі виконують обов'язки та користуються правами, що визначені

Законами України «Про освіту», «Про вищу освіту», «Про наукову і науково-технічну діяльність», а також можуть мати:

- вільний доступ до всіх видів відкритої науково-технічної інформації, наявної у закладах, бібліотеках і державних архівах України;
- отримання методичного та змістовного наукового консультування (керівництва) щодо власного дослідження від наукового консультанта (керівника / керівників);
- безпечні та нешкідливі умови для проведення наукових досліджень, забезпечення належно обладнаним місцем для наукової роботи;
- академічну мобільність та наукове стажування, що реалізуються відповідно до законодавства;
- академічну та соціальну відпустку відповідно до законодавства, у т. ч. за станом здоров'я (за наявності довідки або листка непрацездатності із зазначенням про необхідність тривалого лікування), за сімейними обставинами (при наявності документального підтвердження причин), у зв'язку з вагітністю та пологами, для догляду за дитиною до досягнення нею трирічного віку;
- трудову діяльність у позанавчальний час відповідно до законодавства.

Для своєчасного оформлення академічної відпустки здобувачем подається: заява на ім'я ректора, погоджена науковим керівником / консультантом, завідувачем кафедри, гарантом освітньо-наукової програми, деканом факультету, завідувачем аспірантури, докторантури; документ (запрошення, лікарняний лист, свідоцтво про народження дитини тощо) на підтвердження причини для надання академічної відпустки або переривання навчання.

Максимальна тривалість академічної відпустки встановлюється до одного року. При необхідності тривалість академічної відпустки може бути продовжена ще на один рік за наявності вищезазначених документів. Надання академічної відпустки оформлюється відповідним наказом ректора із зазначенням підстави надання відпустки та її терміну. За весь період навчання здобувач може скористатися правом на академічну відпустку, як правило, один раз.

7.2. З метою забезпечення належного проведення наукових досліджень здобувачі також зобов'язані:

- дотримуватися принципів академічної доброчесності, морально-етичних норм і стандартів поведінки дослідників у відповідній галузі, встановлених Університетом – Кодексу корпоративної культури, Положення про академічну доброчесність науково-педагогічних, наукових, педагогічних працівників та здобувачів освіти Університету, підписаної Декларації про академічну доброчесність студента, аспіранта, докторанта Університету;
- виконувати індивідуальний навчальний план;
- виконувати індивідуальний план наукової роботи та двічі на рік звітувати про хід його виконання на засіданні кафедри: проміжне (семестрове) звітування – у січні; підсумкове (річне) звітування – у травні–червні. Результати останнього, які є підставою для переведення здобувача на наступний рік навчання, схвалюються вченою радою факультету та затверджуються відповідним наказом ректора;

– підготувати свої наукові досягнення у вигляді дисертації (для здобувачів ступеня доктора філософії) та у вигляді дисертації або наукової доповіді – у разі захисту наукових досягнень, опублікованих у вигляді монографії або сукупності статей у вітчизняних та/або міжнародних рецензованих фахових виданнях статей (для здобувачів наукового ступеня доктора наук).

7.3. Дотримання академічної доброчесності здобувачами передбачає: дотримання норм законодавства щодо права інтелектуальної власності; посилення на джерела інформації в разі використання, ідей, розробок, тверджень, відомостей; надання достовірної інформації про результати власної навчальної, наукової, творчої діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації, у тому числі технології штучного інтелекту та автоматизовані інструменти обробки даних; самостійне виконання завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей); самостійне виконання поточних письмових робіт, дисертацій.

Порушенням академічної доброчесності вважається академічний плагіат, самоплагіат, фабрикація, фальсифікація, списування, обман, хабарництво, необ'єктивне оцінювання.

За порушення академічної доброчесності здобувачі можуть бути притягнені до такої академічної відповідальності: попередження; повторне проходження оцінювання (проміжного та підсумкового контролю); повторне проходження відповідного освітнього компонента освітньо-наукової програми; відрахування з Університету; відмова у призначенні академічної стипендії; відмова у наданні позитивного висновку про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації; відмова у присудженні ступеня доктора філософії / наукового ступеня доктора наук без права повторного захисту дисертації; позбавлення ступеня доктора філософії / наукового ступеня доктора наук у порядку, передбаченому законодавством.

Науково-педагогічні, наукові працівники Університету, які порушили академічну доброчесність, позбавляються можливості здійснювати наукове керівництво аспірантами / наукове консультування докторантів, а також викладати дисципліни навчального плану підготовки докторів філософії.

7.4. Покладення Університетом на здобувача обов'язків, не пов'язаних з виконанням освітньо-наукової програми або підготовкою в докторантурі, забороняється.

7.5. Здобувачі можуть брати участь у конкурсах на отримання грантової підтримки наукових досліджень та стипендій, заснованих на честь видатних діячів науки, освіти, культури, громадських діячів, а також заснованих Президентом України, Кабінетом Міністрів України, державними чи недержавними органами, підприємствами, установами чи організаціями.
